

Trích rút thông tin

Lê Thanh Hương
Bộ môn Hệ thống Thông tin
Viện CNTT &TT – Trường ĐHBKHN
Email: huonglt@soict.hust.edu.vn

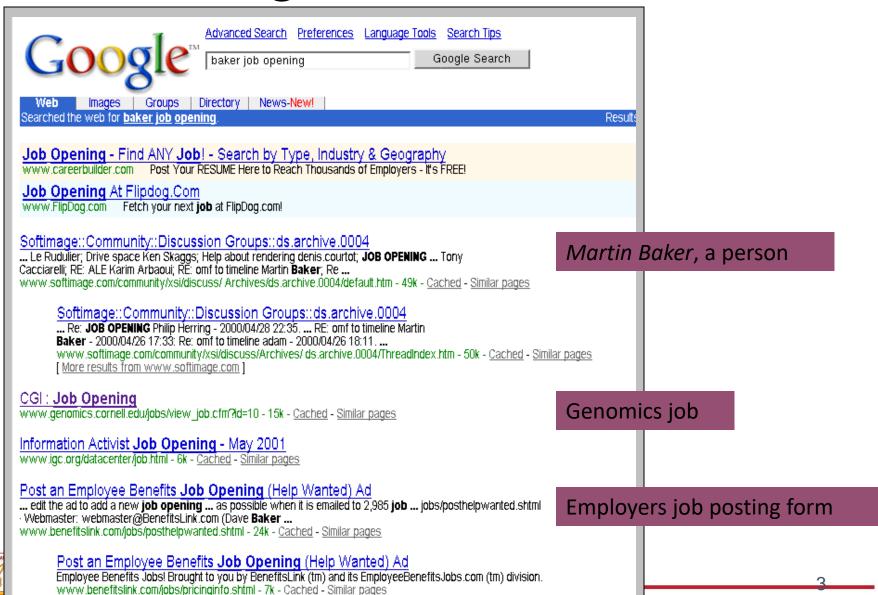
XLNNTN trong tìm kiếm thông tin

- IR ít quan tâm đến ngữ nghĩa, vd:
  - Tìm "Micheal Jordan" (cầu thủ bóng rổ, nhà nghiên cứu về học máy)
  - Tìm "laptop", không tìm "notebook"
- Có nhiều cải tiến dựa trên phân tích liên kết
- Phân tích liên kết là một dạng của phân tích thực chứng: con người nghĩ cái gì là chính xác và quan trọng
- Sử dụng trí tuệ con người luôn thắng trí tuệ nhân tạo: con người luôn có thể duyệt trên tập kết quả
- Tập trung vào các truy vấn ngắn thông dụng và các bản tin

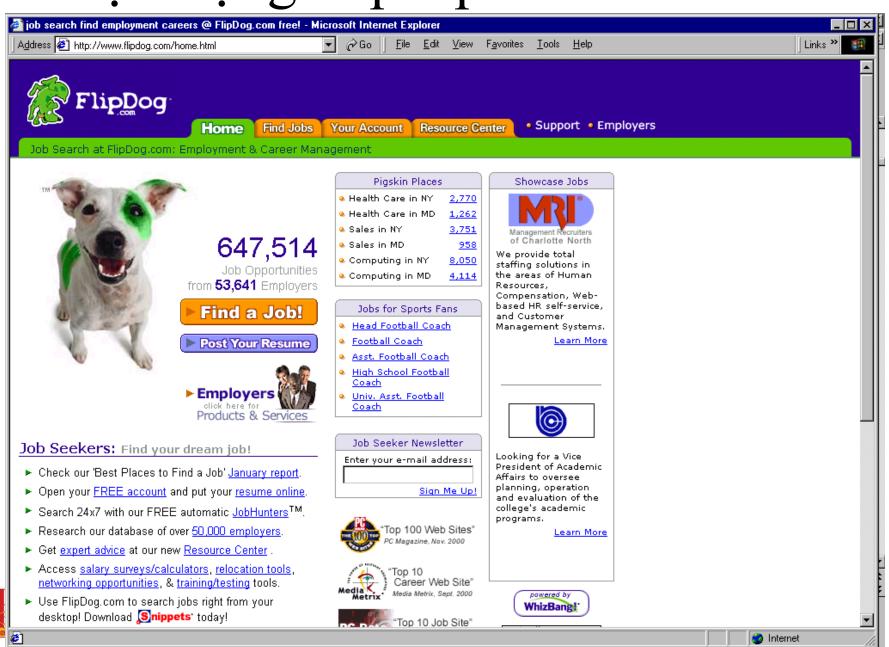
Ví dụ - Công cụ tìm kiếm

[More results from www.benefitslink.com]

Ví dụ: một giải pháp

🚮 Start 📗 🚝 1707 🧭 🖺

Microsoft PowerPoint - [sta... 6] job search find employmen...

₫Ε∰ 12:12 AM

Trích rút thông tin về quảng cáo việc làm từ Web

FlipDog

Home Find Jobs Your Account

Return to Results | Modify Search | New Search

Learn While You Earn MBA, BA, AA Degrees Online & Project Mgt.

Food Pantry Workers at Lutheran Social Services

Click here to e-mail your resume to 1000's of Head Hunters with ResumeZapper.com

Resource Center

Breakthrough ebook shows why most people are WRONG about how to apply for jobs.

Archbold, OH

1 - 25 of 47 jobs shown below

12 Next >

Search these results for:

🥮 Search tips

Show Jobs Posted:

October 11, 2002

For all time periods

View: Brief | Detailed

Web Jobs: FlipDog technology has found these jobs on	thousands of employer Web sites.
---	----------------------------------

	•	
Cooks at Lutheran Social Services	October 11, 2002	Archbold, OH
Bakers Assistants at Fine Catering by Russell Morin	October 11, 2002	Attleboro, MA
Baker's Helper at Bird-in-Hand	October 11, 2002	United States
<u>Assistant Baker</u> at <u>Gourmet To Go</u>	October 11, 2002	Maryland Heights, MO
<u>Host/Hostess</u> at <u>Sharis Restaurants</u>	October 10, 2002	Beaverton, OR
Cooks at Alta's Rustler Lodge	October 10, 2002	Alta, UT
Line Attendant at Sun Valley Coporation	October 10, 2002	Huntsville, UT
Food Service Worker II at Garden Grove Unified School District	October 10, 2002	Garden Grove, CA
Night Cook / Baker at SONOCO	October 10, 2002	Houma, LA
Cooks/Prep Cooks at GrandView Lodge	October 10, 2002	Nisswa, MN
<u>Line Cook</u> at <u>Lone Mountain Ranch</u>	October 10, 2002	Big Sky, MT
Production Baker at Whole Foods Market	October 08, 2002	Willowbrook, IL
Cake Decorator/Baker at Mandalay Bay Hotel and Casino	October 08, 2002	<u>Las Vegas, NV</u>
Shift Supervisors at Brueggers Bagels	October 08, 2002	Minneapolis, MN

Food Services

Category

Job Openings:

Continental

Trích rút thông tin

- Các hệ thống Trích rút thông tin:
  - Tìm và hiểu một số phần trong văn bản
    - Các thông tin rõ ràng (who did what to whom when?)
  - Xây dựng một cách biểu diễn có cấu trúc các thông tin liên quan, như các quan hệ trong CSDL
  - Kết hợp tri thức về ngôn ngữ và miền ứng dụng
  - Tự động trích rút các thông tin mong muốn

Vd

- Thu thập thông tin về lợi nhuận từ các báo cáo của công ty
- Học các tương tác giữa thuốc và gen từ các nghiên cứu y học
- Tạo ra các thẻ thông minh "Smart Tags" (Microsoft) trong các tài liệu

Quảng cáo nhà đất

- Các quảng cáo ở dạng văn bản
- Thêm các thẻ cơ bản: chỉ 70+ tờ báo với 20+ nhà xuất bản có thể làm được

<ADNUM> 2067206v1 </ADNUM>

<DATE>March, 02 </DATE>

<aDTITLE> MADDINGTON \$89,000</aDTITLE>

<ADTEXT>OPEN 1.00-1.45
 U 11/10 BERTRAM ST
 NEW TO MARKET Beautiful
 3brm freestanding <BR> villa, close to shops & bus
 ideally suit 1st home buyer,
investor & 55 and over.
 </ADTEXT>

Tại sao các công cụ tìm kiếm tài liệu không làm được

- Tìm thông tin về quảng cáo nhà đất:
  - Vị trí:
    - Các cụm từ: only 45 minutes from Parramatta
  - Giá: \$120K < M < \$200K
    - Nhiều giá: trước \$155K, giờ \$145
  - Số phòng ngủ: các từ đồng nghĩa (br, bdr, beds, B/R)

Trích rút thông tin

Nhiệm vụ:

Lấy thông tin từ văn bản và điền vào CSDL

October 14, 2002, 4:00 a.m. PT

For years, Microsoft Corporation CEO Bill Gates railed against the economic philosophy of open-source software with Orwellian fervor, denouncing its communal licensing as a "cancer" that stifled technological innovation.

Today, Microsoft claims to "love" the open-source concept, by which software code is made public to encourage improvement and development by outside programmers. Gates himself says Microsoft will gladly disclose its crown jewels--the coveted code behind the Windows operating system--to select customers.

"We can be open source. We love the concept of shared source," said Bill Veghte, a Microsoft VP. "That's a super-important shift for us in terms of code access."

Richard Stallman, founder of the Free Software Foundation, countered saying...

NAME	TITLE	ORGANIZATION
Bill Gates	CEO	Microsoft
Bill Veghte	VP	Microsoft
Richard Stallman	founder	Free Soft

Là 1 họ các công cu:

Information Extraction = segmentation + classification + clustering + association

October 14, 2002, 4:00 a.m. PT

For years, Microsoft Corporation CEO Bill Gates railed against the economic philosophy of opensource software with Orwellian fervor, denouncing its communal licensing as a "cancer" that stifled technological innovation.

Today, Microsoft claims to "love" the open-source concept, by which software code is made public to encourage improvement and development by outside programmers. Gates himself says Microsoft will gladly disclose its crown jewels--the coveted code behind the Windows operating system--to select customers.

"We can be open source. We love the concept of shared source," said Bill Veghte, a Microsoft VP. "That's a super-important shift for us in terms of code access."

Richard Stallman, founder of the Free Software Foundation, countered saying...

Microsoft Corporation

CEO

Bill Gates

Microsoft

"named entity Gates extraction"

Microsoft

Bill Veghte

Microsoft

VP

Richard Stallman

founder

Free Software Foundation

N THÔNG

Là 1 họ các công cụ:

Information Extraction = segmentation + classification + association + clustering

October 14, 2002, 4:00 a.m. PT

For years, <u>Microsoft Corporation CEO Bill Gates</u> railed against the economic philosophy of open-source software with Orwellian fervor, denouncing its communal licensing as a "cancer" that stifled technological innovation.

Today, Microsoft claims to "love" the open-source concept, by which software code is made public to encourage improvement and development by outside programmers. Gates himself says Microsoft will gladly disclose its crown jewels--the coveted code behind the Windows operating system--to select customers.

"We can be open source. We love the concept of shared source," said <u>Bill Veghte</u>, a <u>Microsoft VP</u>. "That's a super-important shift for us in terms of code access."

<u>Richard Stallman</u>, <u>founder</u> of the <u>Free Software</u> <u>Foundation</u>, countered saying...

Microsoft Corporation

CEO

Bill Gates

Microsoft

Gates

Microsoft

Bill Veghte

Microsoft

VP

Richard Stallman

founder

Free Software Foundation

Là 1 họ các công cụ:

Information Extraction = segmentation + classification + association + clustering

October 14, 2002, 4:00 a.m. PT

For years, <u>Microsoft Corporation CEO Bill Gates</u> railed against the economic philosophy of open-source software with Orwellian fervor, denouncing its communal licensing as a "cancer" that stifled technological innovation.

Today, Microsoft claims to "love" the open-source concept, by which software code is made public to encourage improvement and development by outside programmers. Gates himself says Microsoft will gladly disclose its crown jewels--the coveted code behind the Windows operating system--to select customers.

"We can be open source. We love the concept of shared source," said <u>Bill Veghte</u>, a <u>Microsoft VP</u>. "That's a super-important shift for us in terms of code access."

<u>Richard Stallman</u>, <u>founder</u> of the <u>Free Software</u> <u>Foundation</u>, countered saying...

Microsoft Corporation

CEO

Bill Gates

Microsoft

Gates

Microsoft

Bill Veghte

Microsoft

VP

Richard Stallman

founder

Free Software Foundation

Là 1 họ các công cụ:

Information Extraction = segmentation + classification + association + clustering

October 14, 2002, 4:00 a.m. PT

For years, <u>Microsoft Corporation CEO Bill Gates</u> railed against the economic philosophy of open-source software with Orwellian fervor, denouncing its communal licensing as a "cancer" that stifled technological innovation.

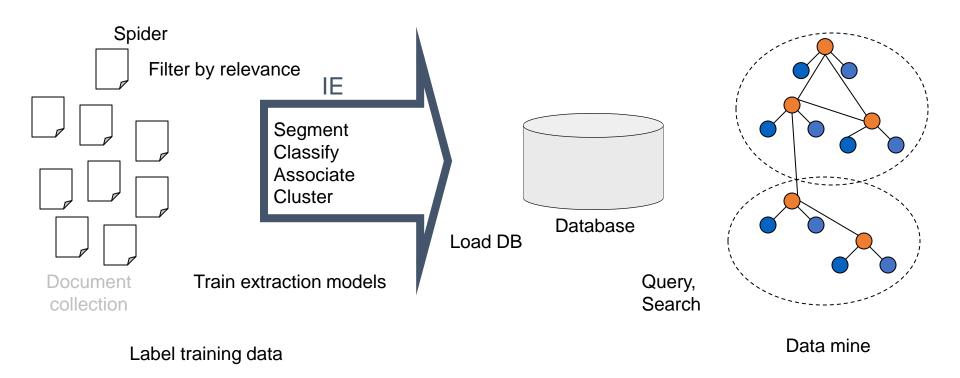
Today, Microsoft claims to "love" the open-source concept, by which software code is made public to encourage improvement and development by outside programmers. Gates himself says Microsoft will gladly disclose its crown jewels--the coveted code behind the Windows operating system--to select customers.

"We can be open source. We love the concept of shared source," said <u>Bill Veghte</u>, a <u>Microsoft VP</u>. "That's a super-important shift for us in terms of code access."

<u>Richard Stallman</u>, <u>founder</u> of the <u>Free Software</u> <u>Foundation</u>, countered saying...

Microsoft Corporation CEO Bill Gates **Microsoft** Gates Microsoft Bill Veghte Microsoft **VP** Richard Stallman founder Free Software Foundation

Các nội dung của IE

Các khó khăn trong IE (1/4): Định dạng văn bản

Text paragraphs without formatting

Astro Teller is the CEO and co-founder of BodyMedia. Astro holds a Ph.D. in Artificial Intelligence from Carnegie Mellon University, where he was inducted as a national Hertz fellow. His M.S. in symbolic and heuristic computation and B.S. in computer science are from Stanford University. His work in science, literature and business has appeared in international media from the New York Times to CNN to NPR.

Non-grammatical snippets, rich formatting & links

Barto, Andrew G.	(413) 545-2109	barto@cs.umass.edu	CS276
Professor. Computational neurosc motor control, artificial control, motor developn	neural networks, adap		1 (1)
Berger, Emery D.	(413) 577-4211	emery@cs.umass.edu	CS344
Assistant Professor.			1 (1)
Brock, Oliver	(413) 577-033	4 <u>oli@cs.umass.edu</u>	CS246
Assistant Professor.			1 (1)
Clarke, Lori A.	(413) 545-1328	clarke@cs.umass.edu	CS304
Professor. Software verification, to and design.	esting, and analysis; so	ftware architecture	a
Cohen, Paul R.	(413) 545-3638	cohen@cs.umass.edu	CS278
Professor. Planning, simulation, n intelligent data analysis			a
COLT VIEN	CONG NGHE THON	IG TIN VA TRUYEN 1	HONG

Grammatical sentences and some formatting & links

Tables

8:30 - 9:30 AM	Invited Talk: Plausibility Measures: A General Approach for Representing Uncertai Joseph Y. Halpern, Cornell University Coffee Break Technical Paper Sessions:				
9:30 - 10:00 AM					
10:00 - 11:30 AM					
Cognitive Robotics	Logic Programming	Natural Language Generation	Complexity Analysis	Neural Networks	Games
739: A Logical Account of Causal and Topological Maps Emilio Remolina and Benjamin Kuipers	116: A-System: Problem Solving through Abduction Marc Denecker, Antonis Kakas, and Bert Van Nuffelen	758: Title Generation for Machine-Translated Documents Rong Jin and Alexander G. Hauptmann	417: Let's go Nats: Complexity of Nested Circumscription and Abnormality Theories Marco Cadoli, Thomas Eiter, and Georg Gottlob	179: Knowledge Extraction and Comparison from Local Function Networks Kenneth McGarry, Stefan Wermter, and John MacIntyre	71: Iterative Widening Tristan Cazenave
549: Online-Execution of ccGolog Plans Henrik Grosskreutz and Gerhard Lakemeyer	131: A Comparative Study of Logic Programs with Preference Torsten Schaub and Kewen	246: Dealing with Dependencies between Content Planning and Surface Realisation in a Pipeline Generation	470: A Perspective on Knowledge Compilation Adnan Darwiche and Pierre Marquis	258: Violation-Guided Learning for Constrained Formulations in Neural-Network Time-Series	353: Temporal Difference Learning Applied to a High Performance Game-Playing

Các khó khăn trong IE (2/4): Miều dữ liệu xử lý

Web site specific

<u>Genre specific</u>

Wide, non-specific

Formatting

Layout

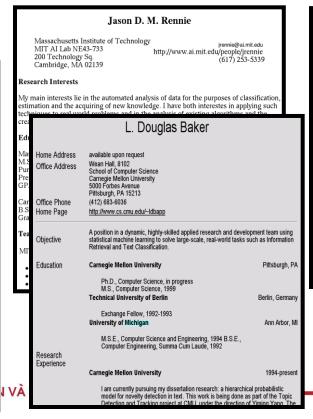
Language

Amazon.com Book Pages

Resumes

University Names

Các khó khăn trong IE (3/4):

Độ phức tạp E.g. word patterns:

Closed set

U.S. states

He was born in Alabama...

The big Wyoming sky...

Complex pattern

U.S. postal addresses

University of Arkansas
P.O. Box 140
Hope, AR 71802

Headquarters:

1128 Main Street, 4th Floor Cincinnati, Ohio 45210

Regular set

U.S. phone numbers

Phone: <u>(413) 545-1323</u>

The CALD main office can be reached at 412-268-1299

Ambiguous patterns, needing context and many sources of evidence

Person names

...was among the six houses sold by <u>Hope Feldman</u> that year.

Pawel Opalinski, Software Engineer at WhizBang Labs.

Các khó khăn trong IE (4/4):

Trường dữ liệu/bản ghi

Jack Welch will retire as CEO of General Electric tomorrow. The top role at the Connecticut company will be filled by Jeffrey Immelt.

Single entity

Person: Jack Welch

Person: Jeffrey Immelt

Location: Connecticut

Binary relationship

Relation: Person-Title Person: Jack Welch

Title: CEO

Relation: Company-Location

Company: General Electric

Location: Connecticut

N-ary record

Relation: Succession

Company: General Electric

Title: CEO

Out: Jack Welsh

In: Jeffrey Immelt

Đánh giá hệ thống trích rút thực thể

Michael Kearns and Sebastian Seung will start Monday's tutorial, followed by Richard M. Karpe and Martin Cooke.

Dự đoán:

Michael Kearns and Sebastian Seung will start Monday's tutorial, followed by Richard M. Karpe and Martin Cooke.

Các kết quả trên thế giới

- Nhận dạng thực thể từ các bản tin
  - Person, Location, Organization, ...
  - $85\% \le F1 \le 95\%$
- Trích rút quan hệ giữa các thực thể
  - Contained-in (Location1, Location2)
     Member-of (Person1, Organization1)
  - $60\% \le F1 < 90\%$

Trích rút thông tin

 Nhận dạng thực thể (Named Entity Recognition): định vị và phân loại các thành phần đơn vị trong văn bản thành các loại được định nghĩa trước như tên riêng (tên người, tổ chức, nơi chốn), thời gian, ...

 Trích rút quan hệ (Relation Extraction): trích rút mối quan hệ giữa các thực thể

Nhận dạng thực thể

<u>Vào</u>: văn bản chưa gán nhãn, tập nhãn <u>Ra</u>: văn bản đã gán nhãn VD:

Hi. My name is <Person> Hang Dinh </Person>. I am currently attending the <Domain> Computer Science </Domain> PhD program at the <University> University of Connecticut </ University>.

Nhận dạng thực thể

- Hướng tiếp cận
  - Dùng luật thủ công: Quan sát qui luật của dữ liệu
    - Ưu điểm: Độ chính xác cao
    - Nhược điểm: không xử lý được trường hợp chưa đề cập trong luật.
  - Sinh luật dựa trên học máy : học để tạo mô hình phân loại dữ liệu từ dữ liệu mẫu.
    - Ưu điểm: đáp ứng được tập dữ liệu mới
    - Nhược điểm: cần tập dữ liệu lớn đã gán nhãn

NER - Luật tạo thủ công

- Biểu diễn luật: Contextual Pattern → Action
- Mẫu nhận dạng gồm các mẫu gán nhãn để lưu các đặc trưng của thực thể và nội dung của nó
- Các đặc trưng của 1 token:
  - từ
  - từ loại
  - định dạng từ: viết hoa, số, ...
  - tiền tố, hậu tố, ...
- Hành động: gán nhãn thực thể cho 1 chuỗi các token

NER - Luật tạo thủ công

- Các luật NER có 3 dạng:
  - Nội dung trước 1 thực thể
  - Nội dung trong 1 thực thể
  - Nội dung sau 1 thực thể

VD:

- "Dr. Peter"
  - ({DictionaryLookup = Titles}{String = "."}{Orthography type = capitalized word}) → Person Name.
  - Từ điển Titles gồm các từ "Prof", "Dr", "Mr", ...
- "The XYZ Corp." hoặc "ABC Ltd."
  - ({String="The"}? {Orthography type = All capitalized}
  - {Orthography type = Capitalized word, DictionaryType =
  - Company end}) → Company name.

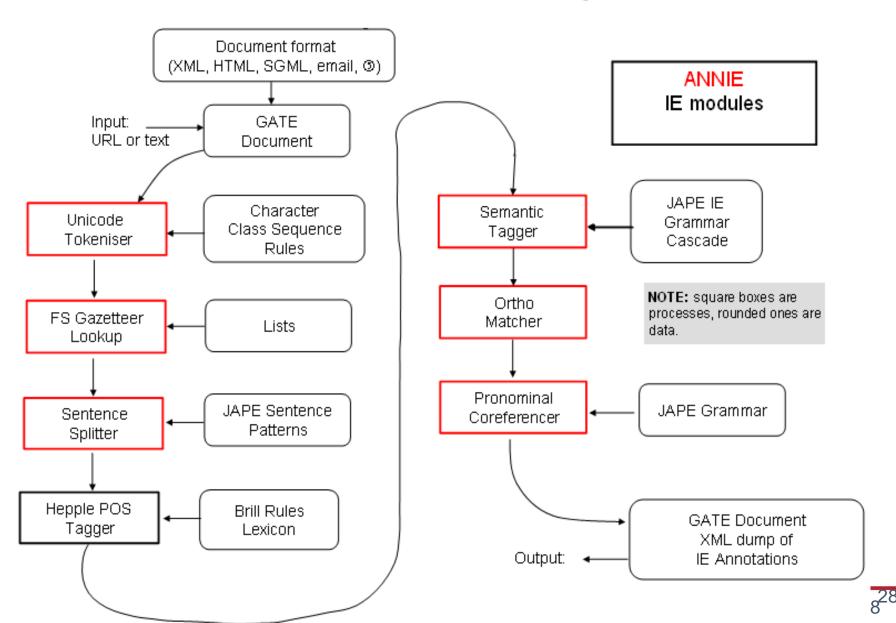

GATE

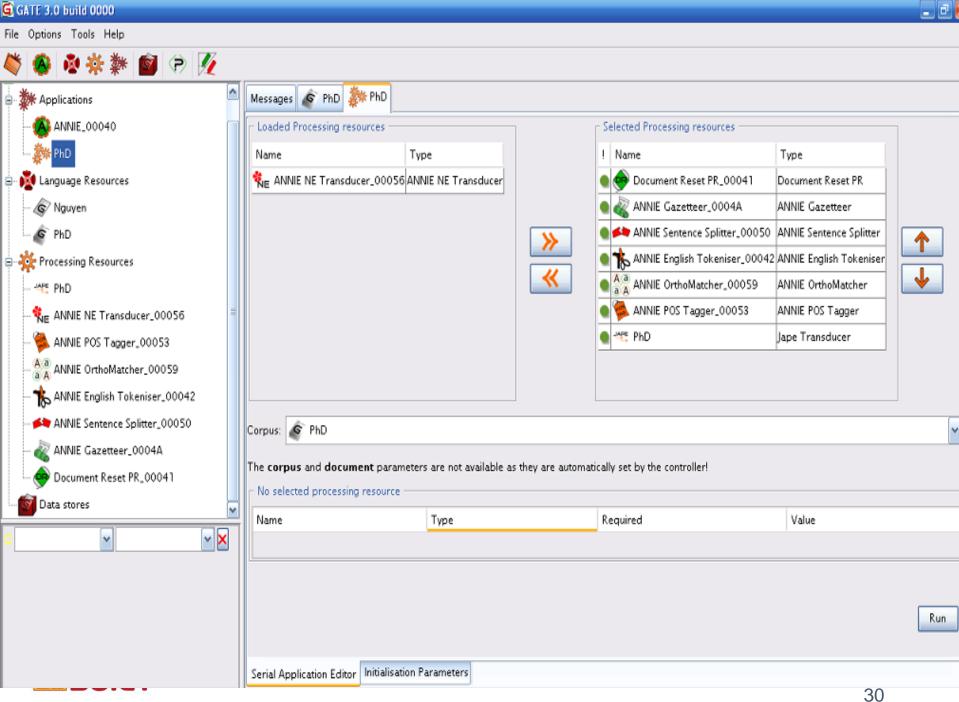
- GATE General Architecture for Text Engineering
- GATE hỗ trợ các nhà phát triển phần mềm trên 3 khía cạnh:
  - Kiến trúc phần mềm
  - Bộ khung
  - Môi trường phát triển phần mềm
- GATE có 3 dạng tài nguyên, gọi là CREOLE (Collection of REusable Object for Language Engineering).
  - tài nguyên ngôn ngữ (Language Resource)
  - tài nguyên xử lý (Processing Resource)
  - tài nguyên hiển thị (Visual Resource)

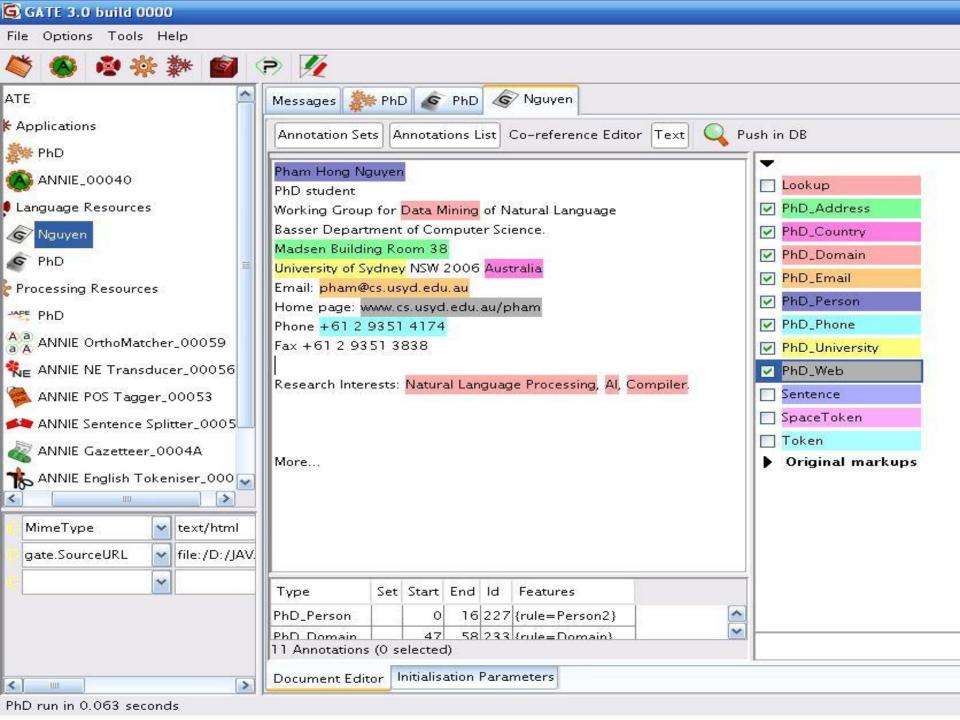

Kiến trúc IE trong GATE


```
Rule: TheGazOrganization
Priority: 50
// Matches "The <in list of company names>"
(\{Part of speech = DT \mid Part of speech = RB\} \{DictionaryLookup = organization\})
\rightarrow Organization
Rule: LocOrganization
Priority: 50
// Matches "London Police"
({DictionaryLookup = location | DictionaryLookup = country} {DictionaryLookup
= organization} {DictionaryLookup = organization}?) → Organization
Rule: INOrgXandY
Priority: 200
// Matches "in Bradford & Bingley", or "in Bradford & Bingley Ltd"
( {Token string = "in" } )
({Part of speech = NNP}+ {Token string = "&"} {Orthography type =
upperInitial}+ {DictionaryLookup = organization end}? ):orgName → Organiza-
tion=:orgName
Rule: OrgDept
Priority: 25
// Matches "Department of Pure Mathematics and Physics"
({Token.string = "Department"} {Token.string = "of"} {Orthography type = up-
perInitial\}+(\{Token.string = "and"\} \{Orthography type = upperInitial\}+)?) \rightarrow
Organization
```


Du lịch Hạ Long 1 Ngày

🔰 khởi hành từ Hà Nội

Thời gian: 1 Ngày Giá tour: ~~695.000đ~~ Giá KM: 599.000đ Phương tiến: Ôtô + th

Phương tiện: Ôtô + thuyền Khởi hành ngày: Hàng ngày

Giới thiệu tour: Hành trình du lịch Hạ Long 1 Ngày từ Hà Nội sẽ cùng quý khách đến với kỳ quan thiên nhiên thế giới tại Việt Nam. Từ trên cao nhìn xuống Vịnh Hạ Long như một bức tranh thuỷ mặc khổng lồ vô cùng sống động. Đó là những tác phẩm tạo hình tuyệt mỹ, tài hoa của tạo hoá, của thiên nhiên ...

Đặt tour

xem tiế

Du Lịch Hạ Long 2 Ngày (Ngủ Đêm Trên Du Thuyền 3 Sao Halong Dolphin)

X khởi hành từ Hà Nội

Thời gian: 2 Ngày 1 Đêm Giá tour: ~~2.650.000đ~~ Giá KM: 1.795.000đ

Phương tiện: Ôtô + Du thuyền Khởi hành ngày: Hàng ngày

Giới thiệu tour: Hành trình tour du lịch Hạ Long 2 Ngày 1 đêm sẽ đưa quý khách thưởng thức vẻ đẹp kỳ bí của Vịnh Hạ Long trên du thuyển 3 sao Hạ Long Dolphin. Với dáng vẻ của tàu gỗ truyền thống, con tàu dài 32 mét, rộng 8 mét được làm từ chất liệu gỗ tốt nhất, được bao người nghệ nhân dày công chạm

khắc. Chuyến đi ...

Đặt tour

xem tiếp

Du lịch Hạ Long 3 Ngày (2 Đêm Trên Du Thuyền 3 Sao Halong Dolphin)

X khởi hành từ Hà Nội

Thời gian: 3 Ngày 2 Đêm Giá tour: 3.938.000đ Giá KM: 2.950.000đ Phương tiện: Ôtô + thuyền Khởi hành ngày: Hàng ngày

Giới thiệu tour: Đến với Vịnh Hạ Long như một bức tranh thuỷ mặc khỗng lồ vô cùng sống động. Với tour du lịch Hạ Long 3 Ngày giúp quý khách cảm nhận được những tác phẩm tạo hình tuyệt mỹ, tài hoa của tạo hoá, của thiên nhiên biến hàng ngàn đảo đá vô tri tĩnh lặng kia trở nên những tác phẩm điêu khắc, hội

họa ...

Đặt tour

xem tiếp

Du lịch Hạ Long - Đảo Cát Bà 3 Ngày (1 đêm ngủ tàu + 1 đêm tại ks trên đảo Cát Bà)

Thời gian: 3 Ngày 2 Đêm Giá tour: 3.570.000đ Giá KM: 2.956.000đ

Phương tiện: Ô tô + thuyền Khởi hành ngày: Hàng ngày

Giới thiệu tour: Cát Bà với vẻ đẹp nguyên sơ và hùng vĩ, Cát bà được mệnh danh là Hòn Ngọc của Vịnh Bắc Bộ. Với tour du lịch Hạ Long Cát Bà 3 ngày 2 đêm này, Du lịch Việt Nam sẽ đưa quý khách đến với đảo Cát Bà - nơi có những bãi tắm mịn màng, phẳng lặng, có vườn Quốc Gia rộng 600 ha tạo ...

Bài tập

Trích rút sự kiện từ đoạn sau:

- Police sources have reported that unidentified individuals planted a bomb in front of a Mormon Church in Talcahuano District. The bomb, which exploded and caused property damage worth 50,000 pesos, was placed at a chapel of the Church of Jesus Christ of Latter-Day Saints located at No 3856 Gomez Carreno Street.
- Prosecutor Juan Carbone Herrera requested the 25 years imprisonment for General Rolando Cabezas Alarcon of the Republican Guard for ordering the shooting of 124 of the San Pedro prison inmates.
- Last night in San Clemente District, 9 km north of Pisco, a group of terrorists dynamited machinery belonging to Albolones Peruanos, Inc.

Cho biết các vấn đề có thể xảy ra khi phân tích từ vựng và NER. Vd:

- 1. Cho ví dụ các thông tin có trong các câu trên.
- 2. Cho ví dụ về các tên và các dạng đặc biệt khác . Viết luật để tìm ra chúng.

Bài tập (tiếp)

- Bây giờ sử dụng Wordnet để xử lý đoạn trên
- Đưa các từ ở ví dụ trên vào WordNet xem có thể tận dụng được gì không?
- Các vấn đề khi sử dụng WordNet cho IE?

Bài tập

Hãy phát hiện loại thực thể và đề xuất luật nhận dạng thực thể đó:

- Hôm nay, chị Nguyễn Chi Mai đi thành phố Hồ Chí Minh
- Ông Võ Nguyên Giáp
- Công ty TNHH nhà đất Đại Nam, Hà Nội
- Đường Tạ Quang Bửu
- Andrew Grove là một giám đốc công ty
- Vinamilk, công ty sữa lớn nhất Việt Nam, được thành lập năm 1976.

Các kỹ thuật IE: các mô hình

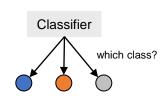
Lexicons

Abraham Lincoln was born in Kentucky.

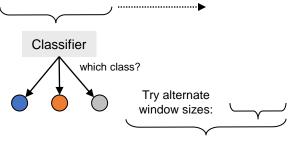
Classify Pre-segmented Candidates

Abraham Lincoln was born in Kentucky.

Sliding Window

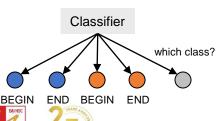
Abraham Lincoln was born in Kentucky.

Boundary Models

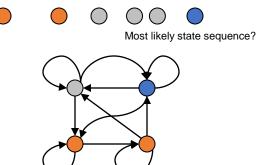
Abraham Lincoln was born in Kentucky.

BEGIN

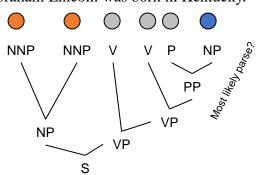
Finite State Machines

Abraham Lincoln was born in Kentucky.

Context Free Grammars

Abraham Lincoln was born in Kentucky.

VIỆN CÔNG NGHỆ THÔNG TIN VÀ TRUYỀN THÔNG

Sliding Windows

GRAND CHALLENGES FOR MACHINE LEARNING

Jaime Carbonell School of Computer Science Carnegie Mellon University

> 3:30 pm 7500 Wean Hall

E.g. Looking for seminar location

GRAND CHALLENGES FOR MACHINE LEARNING

Jaime Carbonell School of Computer Science Carnegie Mellon University

> 3:30 pm 7500 Wean Hall

E.g. Looking for seminar location

GRAND CHALLENGES FOR MACHINE LEARNING

Jaime Carbonell School of Computer Science Carnegie Mellon University

> 3:30 pm 7500 Wean Hall

E.g. Looking for seminar location

GRAND CHALLENGES FOR MACHINE LEARNING

Jaime Carbonell School of Computer Science Carnegie Mellon University

> 3:30 pm 7500 Wean Hall

E.g. Looking for seminar location

Mô hình cửa số trượt "Naïve Bayes"

[Freitag 1997]

Đánh giá Pr(LOCATION|window) sử dụng luật Bayes

Thử tất cả các cửa sổ trượt hợp lý (chiều dài và vị trí thay đổi)

Sử dụng giả thiết độc lập với độ dài, tiền tố, hậu tố, từ nội dung

Đánh giá từ dữ liệu: Pr("Place" in prefix|LOCATION)

If P("Wean Hall Rm 5409" = LOCATION) > θ , extract it.

Các phương pháp khác: cây quyết định trên các từ đơn và ngữ cảnh của nó

Mô hình cửa sổ trượt "Naïve Bayes": kết quả

Domain: CMU UseNet Seminar Announcements

GRAND CHALLENGES FOR MACHINE LEARNING

Jaime Carbonell School of Computer Science Carnegie Mellon University

> 3:30 pm 7500 Wean Hall

Machine learning has evolved from obscurity in the 1970s into a vibrant and popular discipline in artificial intelligence during the 1980s and 1990s. As a result of its success and growth, machine learning is evolving into a collection of related disciplines: inductive concept acquisition, analytic learning in problem solving (e.g. analogy, explanation-based learning), learning theory (e.g. PAC learning), genetic algorithms, connectionist learning, hybrid systems, and so on.

Field F1

Person Name: 30%

Location: 61%

Start Time: 98%

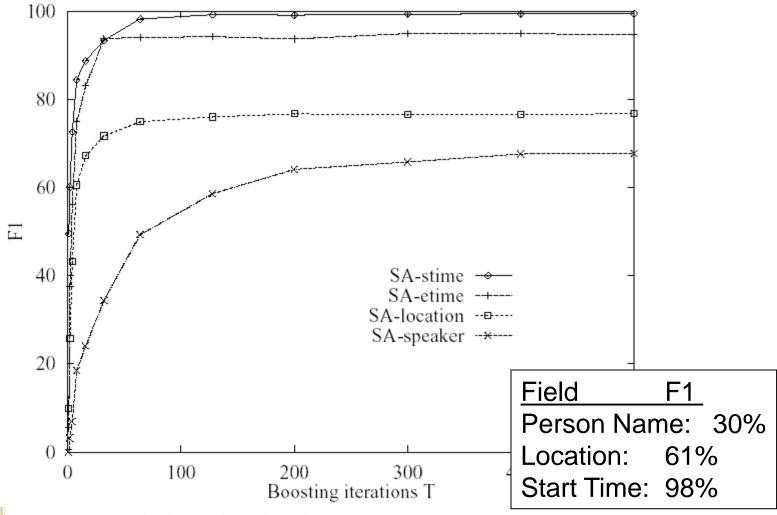
BWI: Học phát hiện biên

[Freitag & Kushmerick, AAAI 2000]

- Học 3 lớp dựa trên xác suất:
  - START(i) = Prob(vị trí i là bắt đầu một trường)
  - END(j) = Prob(vi trí j là kết thúc một trường)
  - LEN(k) = Prob(trường trích rút có độ dài k)
- Tính điểm khả năng trích rút (*i,j*): START(*i*) * END(*j*) * LEN(*j-i*)
- LEN(k) được ước lượng dựa trên histogram

BWI: Học phát hiện biên

Các vấn đề với cửa sổ trượt và học phát hiện biên

- Các quyết định về các từ bên cạnh độc lập với nhau.
  - Naïve Bayes Sliding Window có thể tiên đoán "seminar end time" trước "seminar start time".
  - Trong hệ thống tìm biên, bước tìm biên trái độc lập với bước tìm biên phải.

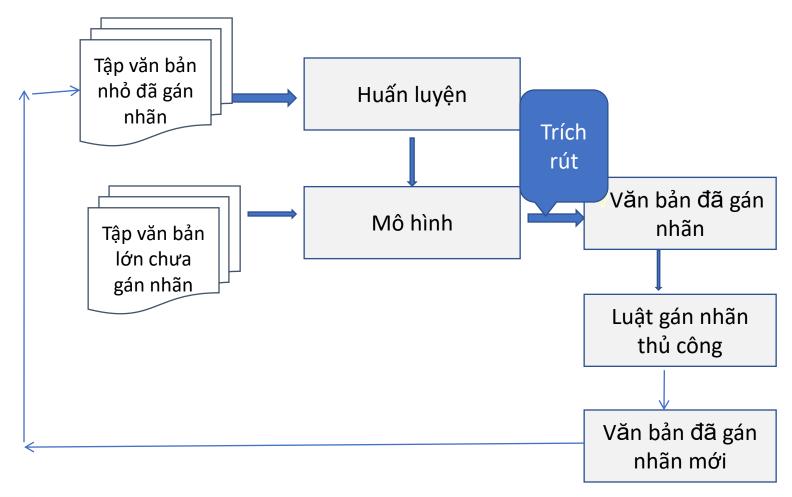
Sam Chanrathany (2014)

Nhận xét

- Hệ thống NER chỉ nhận dạng được kiểu thực thể của dữ liệu có ngữ cảnh trong tập dữ liệu huấn luyện.
- Các tên đồng tham chiếu này có thể xuất hiện nhiều lần trong văn bản trong các ngữ cảnh khác nhau.

Sam Chanrathany (2014)

Các luật đồng tham chiếu về tên trong văn bản tiếng Việt

Hai tên $(N_1 \text{ và } N_2)$ là đồng tham chiếu nếu:

- 1. Hai tên giống nhau
- 2. Một tên là phần tên của tên còn lại, ví dụ: "Mai Liêm Trực" và "Trực".
- 3. Một tên là bí danh của tên khác, ví dụ: "Sài Gòn" và "TP Hồ Chí Minh".
- 4. Một tên là viết tắt của tên khác, ví dụ: "IBM" và "International Bussiness Machines".
- 5.k chữ đầu và m chữ cuối của hai tên giống nhau, với điều kiện k+m là số chữ của N_2 , ví dụ: "Công ty Cổ phần Đại An" và "Công ty Đại An".

Các luật đồng tham chiếu về tên trong văn bản tiếng Việt

- 6. Ngoại trừ phần tiền tố, tất cả các chữ của N_2 đều xuất hiện trong N_1 và phần tiền tố của N_2 hoặc là giống tiền tố của N_1 hoặc là viết tắt phần tiền tố của N_1 , ví dụ: "Công ty TNHH Apave Việt Nam", "Cty Apave Việt Nam", "Công ty Apave" cùng là tên của một công ty.
- 7. Một tên là phần cuối của tên còn lại, ví dụ: "*Trịnh Chân Trâu*" và "*Chân Trâu*".
- 8. Phần cuối của một tên là viết tắt kí tự đầu của các chữ trong phần cuối của tên kia, phần còn lại của hai tên giống nhau, ví dụ, với "*Bộ Giáo dục và Đạo tạo*" và "*Bộ GD & ĐT*" thì "*GD & ĐT*" là viết tắt kí tự đầu của "*Giáo dục và Đào tạo*".

Các luật đồng tham chiếu về tên trong vặn bản tiếng Việt

- 9. k chữ cuối của hai tên giống nhau, phần đầu của N_2 là viết tắt phần đầu của N_1 , với điều kiện N_2 có k+1 chữ, ví dụ: "Công ty HP VN" và "Cty HP VN".
- 10. Các chữ viết tắt của N_2 đều là viết tắt các cụm từ trong N_1 và các chữ còn lại trong N_2 đều xuất hiện trong N_1 , ví dụ: "Công ty TNHH Hewlett Packard Việt Nam", "Cty HP VN", "HP VN", "HP Việt Nam" và "Công ty HP Việt Nam"
- 11. Hai tên xuất hiện liên tiếp trong văn bản theo dạng $N_1(N_2)$, với điều kiện N_2 chỉ có một chữ và thực thể tương ứng thuộc lớp tổ chức. Ví dụ: "Phòng Thương mại và Công nghiệp Việt Nam (VCCI)", hoặc "Liên đoàn Bóng đá Việt Nam (VFF)", hoặc "Tổng công ty Cao su VN (Geruco)".

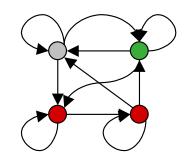
Máy trạng thái hữu hạn (Finite State Machines)

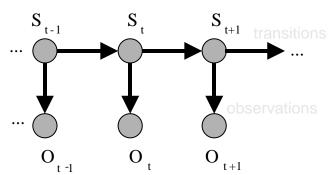
Hidden Markov Models

HMMs là công cụ mô hình hóa chuỗi chuẩn, sử dụng trong xử lý tiếng nói, XLNNTN, xử lý âm nhạc, vv

Finite state model

Graphical model

$$o_7 o_8$$

$$P(\vec{s}, \vec{o}) \propto \prod_{t=1}^{|\vec{o}|} P(s_t \mid s_{t-1}) P(o_t \mid s_t)$$

Parameters: for all states $S = \{s_1, s_2, ...\}$

Start state probabilities: $P(s_t)$

Transition probabilities: $P(s_t/s_{t-1})$

Observation (emission) probabilities: $P(o_t/s_t)$

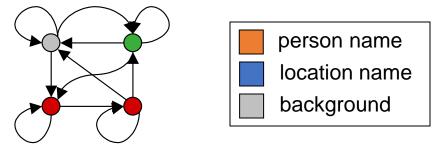
Training: N CÔNG NGHỆ THÔNG TIN VÀ TRUYỀN THÔNG Maximize probability of training observations (w/ prior)

IE với HMM

Cho chuỗi văn bản

Yesterday Pedro Domingos spoke this example sentence.

Và 1 mô hình huấn luyện HMM

Tìm chuỗi trạng thái phù hợp nhất

 $\operatorname{arg\,max}_{\vec{s}} P(\vec{s}, \vec{o})$

Các từ được sinh bởi mô hình nhận dạng "person name" được trích rút là person name:

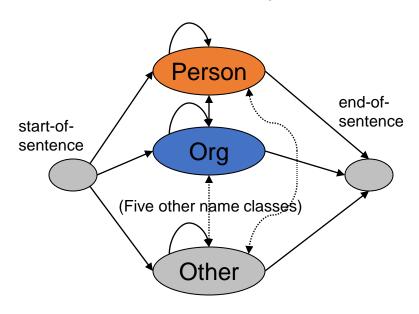

Person name: Pedro Domingos

Ví dụ HMM: "Nymble"

Nhiệm vụ: Named Entity Extraction

[Bikel, et al 1998], [BBN "IdentiFinder"]

<u>Transition</u> <u>probabilities</u>

$$P(s_t/s_{t-1}, o_{t-1})$$

Observation probabilities

$$P(o_t/s_t, s_{t-1})$$
or $P(o_t/s_t, o_{t-1})$

Back-off to:

$$P(s_t/s_{t-1})$$

$$P(o_t/s_t)$$

$$P(s_t)$$
  $P(o_t)$

Luyện trên ~500k từ từ văn bản tin tức

Kết quả:

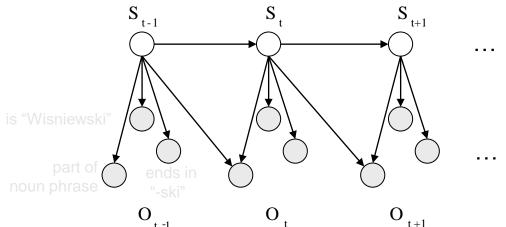
Case	Language	F1 .
Mixed	English	93%
Upper	English	91%
Mixed	Spanish	90%

Mô hình phức tạp hơn

Các đặc trưng có thể chồng nhau

identity of word
ends in "-ski"
is capitalized
is part of a noun phrase
is in a list of city names
is under node X in WordNet
is in bold font
is indented
is in hyperlink anchor
last person name was female
next two words are "and Associates"

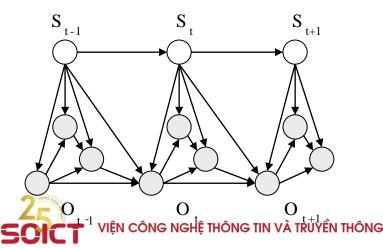
Vấn đề

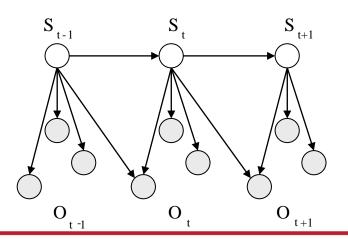
Các đặc trưng không độc lập

- Nhiều mức đơn vị cơ sở: ký tự, từ, đoạn
- Nhiều mô hình: từ, định dạng từ, các khuôn dạng

Hai lựa chọn:

Mô hình hóa sự phụ thuộc. Mỗi trạng thái có 1 mạng Bayes riêng. Nhưng ta thiếu dữ liệu luyện Bỏ qua các phụ thuộc. Gây ra việc đếm lặp lại các sự kiện (naïve Bayes). Là vấn đề lớn khi kết hợp các dữ kiện

Mô hình chuỗi có điều kiện (Conditional Sequence Models)

 Mô hình luyện để tối đa xác suất có điều kiện thay vì xác suất kết hợp

 $P(s|\overline{o})$ thay vì P(s,o):

- Có thể kiểm tra các đặc trưng, nhưng không sinh ra chúng
- Không thể mô hình hóa các ràng buộc của chúng một cách tường minh

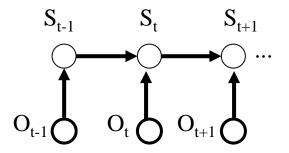

Conditional Markov Models (CMMs) vs HMMS

HMM

$$Pr(s,o) = \prod_{i} Pr(s_i \mid s_{i-1}) Pr(o_i \mid s_i)$$

$$Pr(s \mid o) = \prod_{i} Pr(s_i \mid s_{i-1}, o_i)$$

Có rất nhiều cách để đánh giá Pr(y | x)

Conditional Finite State Sequence Models

[McCallum, Freitag & Pereira, 2000] [Lafferty, McCallum, Pereira 2001]

Từ HMMs đến CRFs

$$\vec{s} = s_1, s_2, ...s_n$$
  $\vec{o} = o_1, o_2, ...o_n$

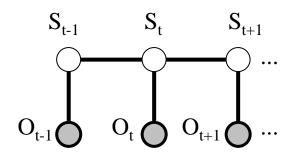
Joint $P(\vec{s}, \vec{o}) = \prod_{t=0}^{|\vec{o}|} P(s_t \mid s_{t-1}) P(o_t \mid s_t)$

O_{t-1} O_t O_{t+1} O_{t+1} O_{t+1}

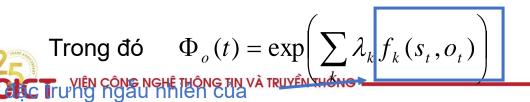
Conditional

$$P(\vec{s} \mid \vec{o}) = \frac{1}{P(\vec{o})} \prod_{t=1}^{|\vec{o}|} P(s_t \mid s_{t-1}) P(o_t \mid s_t)$$

$$= \frac{1}{Z(\vec{o})} \prod_{t=1}^{|\vec{o}|} \Phi_s(s_t, s_{t-1}) \Phi_o(o_t, s_t)$$

(Một trường hợp đặc biệt của Conditional Random Fields.)

Các hàm đặc trưng

Vd. $f_{\iota}(s_{\iota}, s_{\iota-1}, \vec{o}, t)$:

$$f_{\text{Capitalize d}, s_i, s_j>}(s_t, s_{t-1}, \vec{o}, t) = \begin{cases} 1 & \text{if Capitalize d}(o_t) \land s_i = s_{t-1} \land s_j = s_t \\ 0 & \text{otherwise} \end{cases}$$

 $\overline{o}$ = Yesterday Pedro Domingos spoke this example sentence.

$$o_1$$
  o_2 o_3 o_4 o_5 o_6

$$f_{< Capitalized, s_1, s_2>}(s_2, s_1, \vec{o}, 2) = 1$$

Học tham số của CRFs

Cho tập dữ liệu luyện D, tối đa log-likelihood của các tham số $\Lambda = \{\lambda_k\}$

$$L = \sum_{\langle s, o \rangle \in D} \log \left(\frac{1}{Z(\vec{o})} \prod_{t=1}^{|\vec{o}|} \exp \left(\sum_{k} \lambda_{k} f_{k}(s_{t}, s_{t-1}, \vec{o}, t) \right) \right) - \sum_{k} \frac{\lambda_{k}^{2}}{2\sigma^{2}}$$

Log-likelihood gradient:

$$\begin{split} \frac{\partial L}{\partial \lambda_k} &= \sum_{\langle \vec{s}, \vec{o} \rangle \in D} \#_k \left(\vec{s}, \vec{o} \right) - \sum_i \sum_{\vec{s}'} P_{\Lambda} \left(\vec{s}' | \vec{o}^{(i)} \right) \#_k \left(\vec{s}', \vec{o}^{(i)} \right) - \frac{\lambda_k}{\sigma^2} \\ \text{where } \#_k \left(\vec{s}, \vec{o} \right) &= \sum_t f_k \left(s_{t-1}, s_t, \vec{o}, t \right) \end{split}$$

Phương pháp:

- iterative scaling (quite slow 2000 iterations from good start)
- gradient, conjugate gradient (faster)

[Sha & Pereira 2002] & [Maloug 2002]

Làm việc với dữ liệu IE

- Một số đặc trưng của IE:
  - Dựa trên việc trích rút từ văn bản
  - Dữ liệu có nhiễu (thiếu sự kiện, các giá trị thực thể chưa chuẩn hóa)
  - Có thể cần làm sạch dữ liệu trước
- Dữ liệu nhiễu, chưa chuẩn hóa thì có thể làm gì?
  - Khai phá dữ liệu
  - Truy vấn trực tiếp dựa trên các ngôn ngữ có thể xử lý mềm dẻo các từ/cụm từ gần giống chứ không dựa trên từ khóa. [Cohen 1998]
  - Sử dụng nó để xây dựng các đặc trưng cho bộ học [Cohen 2000]

